

2011Z10552

Antwoorden van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op vragen van het lid Elissen (PVV) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de provincie Utrecht die een bedrijf opricht. (Ingezonden 20 mei 2011).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht 'Provincie pakt bedrijventerreinen aan met ontwikkelingsmaatschappij Utrecht' 1) en het rapport 'Nadere risicoanalyse en conceptstatuten Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht N.V.' 2)

Antwoord 1:

Ja.

Vraag 2

Bent u voornemens goedkeuring te verlenen aan de oprichting van de NV? Zo ja, wat zijn de overwegingen om een provincie een NV op te laten richten? Zijn er andere provincies die ook NV's oprichten of daartoe aanvragen hebben ingediend?

Antwoord 2:

Op 9 mei jl. heb ik goedkeuring verleend aan de provincie Utrecht om de Ontwikkelingsmaatschappij NV op te richten. Bij het verlenen van goedkeuring wordt getoetst of het besluit van de provincie niet in strijd met het recht of het algemeen belang is. Het privaatrechtelijke instrument van een NV biedt de provincie de mogelijkheid om samen met gemeenten en private partijen de herstructurering van bedrijventerreinen ter hand te nemen zonder daar grote (financiële) risico's bij te lopen. Provincies kiezen er om diverse redenen voor om publieke taken onder te brengen bij privaatrechtelijke rechtsvormen zoals stichtingen en vennootschappen. Een privaatrechtelijke rechtsvorm wordt met name gekozen voor taken die uitvoering, dienstverlening of beheer betreffen. Alle provincies in Nederland hebben in de afgelopen jaren gekozen om bepaalde taken onder te brengen in een privaatrechtelijke rechtsvorm. Dat betekent niet dat alle publieke taken door decentrale overheden ondergebracht kunnen worden in een privaatrechtelijke rechtsvorm. De overheid heeft een bijzondere positie vanwege de publiekrechtelijke bevoegdheden waarover zij beschikt. Dat vraagt om een zorgvuldige afweging bij de oprichting van of deelneming in een privaatrechtelijke rechtsvorm door decentrale overheden. Gemiddeld krijg ik op jaarbasis ongeveer 10 aanvragen van provincies voor goedkeuring voorgelegd.

Vraag 3

Waar komt het geldbedrag van vijf miljoen euro vandaan dat in de Ontwikkelmaatschappij Utrecht wordt gestoken? Wordt dit bedrag bovenop het provinciefonds verstrekt?

Antwoord 3:

In het Convenant Bedrijventerreinen 2010-2020 dat is vastgelegd tussen het Rijk, het IPO en de VNG is vastgelegd dat verouderde bedrijventerreinen duurzaam moeten worden geherstructureerd. Hiervoor heeft het Rijk middelen gereserveerd. Deze middelen zijn toegevoegd aan het provinciefonds.

Vraag 4

Gaat u dit bedrag inhouden op het provinciefonds wanneer het onzekere ondernemersavontuur dat de provincie aangaat tot verlies leidt?

Antwoord 4:

Nee.

Vraag 5

Vindt u dat de provincie Utrecht zich op glad ijs begeeft omdat bestuurshandelingen kunnen leiden tot (financiële) aansprakelijkheid en de provincie Utrecht toch toezicht zal moeten houden op de NV omdat ze daar 15 miljoen euro belastinggeld in heeft gestoken?

Antwoord 5:

De Provincie Utrecht is 100% aandeelhouder van de Ontwikkelingsmaatschappij NV. Daardoor heeft de provincie de mogelijkheid via de Raad van Commissarissen invloed uit te oefenen op de besluiten van de NV. De financiële risico's zijn overzichtelijk en beperkt tot het bedrag dat de provincie aan de NV beschikbaar heeft gesteld.

Vraag 6

Vindt u dat hier sprake is van staatssteun?

Antwoord 6:

Nederlandse decentrale overheden zijn zelf verantwoordelijk voor de correcte naleving van de staatssteunregels. De beoordeling of er al dan niet sprake is van staatssteun is in dit geval dan ook aan de provincie zelf, niet aan de minister van BZK. Die heeft in decentrale staatssteunzaken vooral een coördinerende rol, met name bij meldings- en klachtprocedures.

In het kader van de goedkeuringsprocedure van art. 158 Provinciewet (zie ook antwoord 2) is nagegaan of de provincie aandacht had besteed aan de staatssteunregels. Gebleken is dat de provincie de oprichting van de Ontwikkelingsmaatschappij, uitgebreid aan die regels heeft getoetst, en daarbij onder meer externe deskundigen heeft ingeschakeld. De provincie heeft vervolgens geen melding bij de Europese Commissie gedaan, waaruit mag worden geconcludeerd dat zij van mening was dat er geen sprake was van (meldingsplichtige) staatssteun.

Vraag 7

Vindt u dat er sprake is van eerlijke concurrentie wanneer de provincie Utrecht een bedrijf opricht dat zich op de vastgoedmarkt gaat begeven?

Antwoord 7:

Ja. In lijn met het advies van de Taskforce (her)ontwikkeling bedrijventerreinen (september 2008) is de verzakelijking van de bedrijventerreinenmarkt een belangrijke strategische lijn voor een succesvolle aanpak van de bedrijventerreinenproblematiek. Een kenmerk van de huidige bedrijventerreinenmarkt is echter dat dit een overheidsmarkt is waar de vastgoedmarkt slechts beperkt aanwezig is. De Taskforce (her)ontwikkeling bedrijventerreinen adviseert om Regionale Ontwikkelingsbedrijven op te zetten en te versterken als voertuig voor de regionale uitvoering van de (her)ontwikkeling van bedrijventerreinen. Met de Ontwikkelingsmaatschappij NV kan volgens de provincie Utrecht de herstructurering van zowel het publieke domein als van private kavels en panden stimuleren door strategisch in te grijpen, daar waar de markt het niet (voldoende) oppakt.

Vraag 8

Deelt u de mening dat het onwenselijk is dat provincies eigen bedrijven oprichten en zich daarmee aan de democratische controle van de Provinciale Staten onttrekken?

Antwoord 8:

Nee. Het besluit tot oprichting van of deelneming in een privaatrechtelijke organisatie neemt een provincie op grond van artikel 158 van de Provinciewet. Het besluit van Gedeputeerde Staten wordt voor wensen en bedenkingen voorgelegd aan Provinciale Staten. Via tenminste de jaarstukken, in het bijzonder de paragraaf Verbonden Partijen en de in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen eventuele risico's, legt Gedeputeerde Staten jaarlijks verantwoording af aan Provinciale Staten over de resultaten van de deelneming en of privaatrechtelijke organisatie.

Vraag 9

Wat vindt u als medefinancier van de grote overhead die gevormd wordt door het bestuur, de directie en de commissarissen van de NV?

Antwoord 9:

De provincie Utrecht voert op dit punt zijn eigen beleid binnen de landelijke kaders. Dit betekent dat de provincie een eigen verantwoordelijkheid als aandeelhouder bezit om het beleid ten aanzien van de samenstelling van het bestuur te bepalen. De democratische controle ligt bij Provinciale Staten.